

LLAWYSGRIFAU CYMRAEG CYFRAITH HYWEL

Nodir *sigla* Aneurin Owen yn achos y llawysgrifau hynny a ddefnyddiwyd ganddo yn *Ancient Laws*, a gosodir o fewn bachau petryal y *sigla* a arferir bellach ar y llawysgrifau hynny nas defnyddiodd, neu le y newidiwyd *siglum* yn y cyfamser.¹

Ior (dull Iorwerth / dull Gwynedd / Venedotian code)

- A LIGC Peniarth 29 (Llyfr Du'r Waun), canol y 13g.
- B BL Cotton Titus D.ii, ail hanner y 13g.
- C BL Cotton Caligula A.iii, canol y 13g.
- D LIGC Peniarth 32 (Llyfr Teg), c. 1400.
- E BL Add. 14931, ail hanner y 13g
- G LIGC Peniarth 35, hanner cyntaf y 14g.
- K LIGC Peniarth 40, ail hanner y 15g.
- [Col] LIGC Peniarth 30 (Llyfr Colan), canol y 13g.
- [Lew] LIGC Peniarth 39, canol y 15g.

Bleg (dull Blegywryd / dull Dyfed / Dimetian code)

- I LIGC Peniarth 38, c. 1400.
- J Rhydychen, Coleg Iesu 57, c. 1400.
- L BL Cotton Titus D.ix, canol y 14g.
- M LIGC Peniarth 33, c. 1400.
- N LIGC Peniarth 36B, hanner cyntaf y 14g.
- O LIGC Peniarth 36A, hanner cyntaf y 14g.
- P LIGC Peniarth 259A, ail hanner y 15g.
- Q LIGC Wynnstay 36, hanner cyntaf y 15g.
- R LIGC Peniarth 31, hanner cyntaf y 14g.
- S BL Add. 22356, canol y 15g.
- T BL Harley 958, canol y 14g.
- [Bost] LIGC 24029A (yn flaenorol, Boston, Massachusetts Historical Society 5), canol y 14g.
- [Card] Caerdydd 2.7, ail hanner y 15g. (copi o L).
- [Ep] (€ yn *Ancient Laws*) LIGC Peniarth 258, ail hanner y 15g. (copi o Q).
- [Llan] LIGC Llanstephan 29, c. 1500.
- [Tim] LIGC Llanstephan 116, canol y 15g.
- [Tr] Caergrawnt, Coleg y Drindod O.vii.I, hanner cyntaf y 14g.

Cyfn (dull Cyfnerth / dull Gwent / Gwentian code)

- U LIGC Peniarth 37, hanner cyntaf y 14g.
- V BL Harley 4353, hanner cyntaf y 14g.
- W BL Cotton Cleopatra A.xiv, hanner cyntaf y 14g.
- X BL Cotton Cleopatra B.v, canol y 14g.
- Y LIGC 20143, ail hanner y 14g.

---

¹ Am ddisgrifiadau o'r llawysgrifau unigol, gw. Huws, *Repertory*. Gw. hefyd Evans, *RMWL*, *passim*; Timothy Lewis, 'A Bibliography of the Laws of Hywel Dda', *AS*, 10 (1928), 159–69; Harris, *A Bibliography of the Welsh Law Manuscripts*. Gosodwyd *sigla* newydd ar rai llawysgrifau yn lle'r rhai Eingl-Sacsonaidd a ddefnyddiodd Owen yn *Ancient Laws* oherwydd yr anawsterau ymarferol a geir wrth geisio atgynhyrchu'r symbolau hynny mewn cyfryngau electronig ac ar lwyfannau digidol cyfoes.

- Z LIGC Peniarth 259B, canol y 16g. (copi o destun hŷn, canol y 14g?).
[Mk] Llawysgrif Bodorgan (casgliad preifat), hanner cyntaf y 14g.
(copi yn LIGC Llanstephan 72).

Amrywiol (Amryfal / Anomalous)

- F LIGC Peniarth 34, ail hanner y 15g.
H LIGC Peniarth 164, ail hanner y 14g. (copïau yn LIGC Llanstephan 121
a LIGC Peniarth 278; copi rhannol yn LIGC Llanstephan 73.)
[As] (Æ yn *Ancient Laws*) LIGC Peniarth 175, ail hanner y 15g.
[Dd] (Ð yn *Ancient Laws*) BL Add. 31055.
[Mor] (Ō yn *Ancient Laws*) LIGC Peniarth 36C, c. 1500.
[Pen166] LIGC Peniarth 166, c. 1500.

LLYFRYDDIAETH

LLAWYSGRIFAU (ac eithrio rhai Cyfraith Hywel, a restrwyd yn yr adran flaenorol)

BL Add. 14912
LIGC Gwenogvryn Evans 70A
LIGC Noyadd Trefawr Deeds and Documents 461
LIGC Peniarth 27
LIGC Peniarth 40
LIGC Peniarth 534
LIGC Peniarth 535
LIGC Rhydodyn 4, 224–9
LIGC Wales 17/1
LIGC Wynnstay 37 a 38 (Deddfgrawn William Maurice)
LIGC 6209E
LIGC 13215E
LIGC 13222C
LIGC 13918F
LIGC 21895C
Rhydychen, Bodleian, Carte 108

TRAETHODAU YMCHWIL ANGHYHOEDDEDIG

DAVIES, Evan Jenkin, ‘Astudiaeth gymharol o dafodieithoedd Llandygywydd a Dihewyd’ (traethawd MA anghyhoeddedig Prifysgol Cymru [Aberystwyth], 1955).

DAVIES, John James Glanmor, ‘Astudiaeth o Gymraeg llafar ardal Ceinewydd: ei seineg gydag ymchwiliadau gwyddonol, ei seinyddiaeth a’i ffurfiant gyda geirfa lawn, a chyfeiriad at ei semanteg’ (traethawd PhD anghyhoeddedig Prifysgol Cymru [Aberystwyth], 1934).

ELIAS, Gwenno Angharad, ‘Golygiad ac astudiaeth destunol o’r Llyfr Cyfraith yn LIGC, Llawysgrif Peniarth 164 (H), ynghyd â’r copïau ohoni yn llawysgrifau Peniarth 278 a Llanstephan 121’ (traethawd PhD anghyhoeddedig Prifysgol Cymru [Bangor], 2007).

HARRIS, Meinir Elin, ‘Iawndal am niwed corfforol yng Nghyfraith Hywel gyda chymhariaeth â rhai cyfundrefnau cyfreithiol eraill’ (traethawd MPhil anghyhoeddedig Prifysgol Aberystwyth, 1999).

— ‘Galanas a sarhaed yng Nghyfraith Hywel’ (traethawd PhD anghyhoeddedig Prifysgol Cymru [Aberystwyth], 2003).

JAMES, Christine, ‘Golygiad o BL Add. 22356 o Gyfraith Hywel, ynghyd ag astudiaeth gymharol ohono a Llanstephan 116’ (traethawd PhD anghyhoeddedig Prifysgol Cymru [Aberystwyth], 1984).

LEWIS, David Gerwyn, ‘Astudiaeth o iaith lafar gogledd-orllewin Ceredigion’ (traethawd MA anghyhoeddedig Prifysgol Cymru [Aberystwyth], 1960).

SCOURFIELD, Nest, ‘Gwaith Ieuan Gethin ab Ieuan ap Lleision, Llywelyn ap Hywel ab Ieuan ap Gronw, Ieuan Du’r Bilwg, Ieuan Rudd a Llywelyn Goch y Dant’ (traethawd MPhil anghyhoeddedig Prifysgol Cymru [Abertawe], 1992).

STACEY, Robin Chapman, ‘Personal suretyship in Early Medieval Irish and Welsh Law’ (traethawd MLitt anghyhoeddedig Prifysgol Rhydychen, 1982).

GWEITHIAU CYHOEDDEDIG

[dienw], ‘Ancient Manuscripts: Rev. Edward Llwyd’s Collection’, *The Cambro-Britton*, 2 (1821), 200–4.

ANDREWS, Rhian M., ‘The Nomenclature of Kingship in Welsh Court Poetry 1100–1300. Part I: The Terms’, *Studia Celtica*, 44 (2010), 79–109.

BACHELLERY, E. (gol.), *L’Oeuvre Poétique de Gutun Owain* (Paris, 1950).

BAKER, J. H., ‘Effigy of a Judge in Gresford Church’, *Trafodion Cymdeithas Hanes Sir Ddinbych*, 22 (1973), 8–11.

BELL, H. Idris, ‘The Welsh Manuscripts in the British Museum Collections’, *Trafodion Anrhydeddus Gymdeithas y Cymmrodorion*, 1936, 15–40.

BINCHY, D. A., ‘The Linguistic and Historical Value of the Irish Law Tracts’ (Sir John Rhys Memorial Lecture), *Proceedings of the British Academy*, 29 (1943), 195–227; ailgyhoeddwyd yn Dafydd Jenkins (gol.), *Celtic Law Papers* (Brussels, 1973), tt. 73–107.

— ‘Some Celtic Legal Terms’, *Celtica*, 3 (1956), 221–31.

— ‘Linguistic and Legal Archaisms in the Celtic Law-Books’, *Transactions of the Philological Society* (1959), 14–24; ailgyhoeddwyd yn Dafydd Jenkins (gol.), *Celtic Law Papers* (Brussels, 1973), tt. 109–20.

— ‘The Pseudo-Historical Prologue to the *Senchas Már*’, *Studia Celtica*, 10/11 (1975–76), 15–28.

BOWEN, E. G., ‘The Celtic Saints in Cardiganshire’, *Ceredigion*, 1 (1950–51), 3–17.

— ‘The Cult of Dewi Sant at Llanddewibrefi’, *Ceredigion*, 2 (1953), 61–5.

BOWEN, IFOR, *The Statutes of Wales* (London, 1908).

BRAND, P., ‘An English Legal Historian Looks at the Statute of Wales’, yn T. G. Watkin (gol.), *Y Cyfraniad Cymreig: Welsh Contributions to Legal Development*, Cymdeithas Hanes Cyfraith Cymru 3 (Caerdydd, 2005), tt. 20–56.

BROMWICH, Rachel (gol.), *Trioedd Ynys Prydain*, ail arg. (Caerdydd, 1978).

BRYNMOR-JONES, D., *The Study of the Welsh Laws* (Dolgellau, 1889).

— ‘Foreign Elements in Welsh Mediaeval Law’, *Trafodion Anrhydeddus Gymdeithas y Cymmrodorion*, 1916–17, 1–51.

BRYNMOR-JONES, D., a **RHYS, John**, *The Welsh People* (London, 1900).

BURDETT-JONES, Mary T., ‘A Note on a Welsh Legal Manuscript, British Library, Cotton Caligula Aiii’, *Cylchgrawn Llyfrgell Genedlaethol Cymru*, 25 (1987–88), 249–51.

CARR, A. D., ‘*Teulu and Penteulu*’, yn T. M. Charles-Edwards, Morfydd E. Owen a Paul Russell (gol.), *The Welsh King and His Court* (Cardiff, 2000), tt. 63–81.

CARR, A. D., a **JENKINS, Dafydd**, *Trem ar Gyfraith Hywel* (Hendy-gwyn ar Daf, 1985).

CARTWRIGHT, Jane, ‘Santesau Ceredigion’, *Ceredigion*, 14:1 (2001), 1–36.

CHARLES-EDWARDS, Gifford, ‘The Scribes of the Red Book of Hergest’, *Cylchgrawn Llyfrgell Genedlaethol Cymru*, 21 (1979–80), 246–56.

CHARLES-EDWARDS, T. M., ‘*Edryd, edryf, edfryd, edrydd*’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 23 (1968–70), 117–20.

— ‘Some Celtic Kinship Terms’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 24 (1970–72), 105–22.

— ‘The Seven Bishop-Houses of Dyfed’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 24 (1970–72), 247–62.

— ‘The Heir-Apparent in Irish and Welsh Law’, *Celtica*, 9 (1971), 180–90.

— ‘*Nei, keifn, and kefynderw*’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 25 (1972–74), 386–8.

— ‘*Nau Kynywedi Teithiauc*’, yn Dafydd Jenkins a Morfydd E. Owen (gol.), *The Welsh Law of Women* (Cardiff, 1980), tt. 23–39.

— ‘The “Iorwerth” Text’, yn Dafydd Jenkins a Morfydd E. Owen (gol.), *The Welsh Law of Women* (Cardiff, 1980), tt. 161–85.

— ‘*Cynghawsedd: Counting and Pleading in Medieval Welsh Law*’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 33 (1986), 188–98.

— ‘The ‘Iorwerth’ Text’, yn T. M. Charles-Edwards, Morfydd E. Owen a D. B. Walters (gol.), *Lawyers and Laymen* (Cardiff, 1986), tt. 137–78.

— *The Welsh Laws, Writers of Wales* (Cardiff, 1989).

— ‘Food, Drink and Clothing in the Laws of Court’, yn T. M. Charles-Edwards, Morfydd E. Owen a Paul Russell (gol.), *The Welsh King and His Court* (Cardiff, 2000), tt. 319–37.

- ‘The Three Columns: A Comparative Perspective’, yn T. M. Charles-Edwards a Paul Russell (gol.), *Tair Colofn Cyfraith: The Three Columns of Law in Medieval Wales, Homicide, Theft and Fire* (Bangor, 2007), tt. 26–59.
- ‘The *Galanas* Tractate in Iorwerth: Texts and the Legal Development’, yn T. M. Charles-Edwards a Paul Russell (gol.), *Tair Colofn Cyfraith: The Three Columns of Law in Medieval Wales, Homicide, Theft and Fire* (Bangor, 2007), tt. 92–107.
- ‘The Welsh Law of Theft: Iorwerth v the Rest’, yn T. M. Charles-Edwards a Paul Russell (gol.), *Tair Colofn Cyfraith: The Three Columns of Law in Medieval Wales, Homicide, Theft and Fire* (Bangor, 2007), tt. 108–30.
- ‘Iorwerth Manuscript *E* (and *B*)’, yn T. M. Charles-Edwards a Paul Russell (gol.), *Tair Colofn Cyfraith: The Three Columns of Law in Medieval Wales, Homicide, Theft and Fire* (Bangor, 2007), tt. 258–307.
- CHARLES-EDWARDS, T. M., OWEN, Morfydd E., a WALTERS, D. B.** (gol.), *Lawyers and Laymen: Studies in the History of Law Presented to Professor Dafydd Jenkins on His Seventy-Fifth Birthday, Gŵyl Ddewi 1986* (Cardiff, 1986).
- CHARLES-EDWARDS, T. M., OWEN, Morfydd E., a RUSSELL, Paul** (gol.), *The Welsh King and His Court* (Cardiff, 2000).
- CHARLES-EDWARDS, T. M., a RUSSELL, Paul** (gol.), *Tair Colofn Cyfraith: The Three Columns of Law in Medieval Wales: Homicide, Theft and Fire*, Cymdeithas Hanes Cyfraith Cymru 5 (Bangor, 2007).
- DANIEL, R. Iestyn** (gol.), *Gwaith Dafydd y Coed a Beirdd Eraill o Lyfr Coch Hergest* (Aberystwyth, 2002).
- DAVIES, D. J.**, ‘Llanwenog’, *Transactions of the Cardiganshire Antiquarian Society*, 12 (1937), 32–62.
- DAVIES, D. R. (Cledlyn)**, ‘Plwy Gwenog: Pa le Gwynnach?’, *Welsh Gazette*, 9 Ebrill 1936, 3.
- ‘Llên a Hanes Llanwnnen’, *Welsh Gazette*, 20 Mai 1937, 3.
- *Hanes Llanwenog: Y Plwyf a’i Bobl* (Aberystwyth, 1939).
- DAVIES, James**, ‘Felony in Edwardian Wales’, *Trafodion Anrhydeddus Gymdeithas y Cymmrodorion*, 1916–17, 145–96.
- DAVIES, John**, *Bywyd a Gwaith Moses Williams 1685–1742* (Caerdydd, 1937).
- DAVIES, John**, *Hanes Cymru* (Llundain, 1990).
- DAVIES, Helen**, ‘Latin Redaction E’, yn T. M. Charles-Edwards, Morfydd E. Owen a D. B. Walters (gol.), *Lawyers and Laymen* (Cardiff, 1986), tt. 202–9.

- DAVIES, R. R.**, ‘Machlud yr Oesoedd Canol’, *Y Traethodydd*, 32 (1964), 34–45.
- ‘The Twilight of Welsh Law 1284–1536’, *History*, 51 (1966), 143–64.
- ‘The Survival of the Blood Feud in Medieval Wales’, *History*, 54 (1969), 338–57.
- ‘The Law of the March’, *Cylchgrawn Hanes Cymru*, 5 (1970–71), 1–30.
- *Lordship and Society in the March of Wales, 1282–1400* (Oxford, 1978).
- ‘The Status of Women and the Practice of Marriage in Late-Medieval Wales’, yn Dafydd Jenkins a Morfydd E. Owen (gol.), *The Welsh Law of Women* (Cardiff, 1980), tt. 93–114.
- ‘Law and National Identity in Thirteenth-Century Wales’, yn R. R. Davies (gol.), *Welsh Society and Nationhood: Historical Essays Presented to Glanmor Williams* (Cardiff, 1984), tt. 51–69.
- ‘The Administration of Law in Medieval Wales: The Role of the *Ynad Cwmwd* (*Judex Patrie*)’, yn T. M. Charles-Edwards, Morfydd E. Owen a D. B. Walters (gol.), *Lawyers and Laymen* (Cardiff, 1986), tt. 258–73.
- *Conquest, Coexistence and Change: Wales 1063–1415* (Oxford, 1987).
- DAVIES, W. Beynon**: ‘Ffin Dwy Dafodiaith’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 14 (1950–52), 273–83.
- DWNN, Lewys**, *Heraldic Visitations of Wales*, gol. Samuel Rush Meyrick, 2 gyfrol (Llandovery, 1846).
- EDWARDS, J. Goronwy**, *Hywel Dda and the Welsh Lawbooks*, The Hywel Dda Millennium Lecture (Bangor, 1929).
- ‘Studies in the Welsh Laws since 1928’, *Cylchgrawn Hanes Cymru*, Rhifyn Arbennig: Y Cyfreithiau Cymreig (1963), 1–17.
- ‘The Historical Study of the Welsh Lawbooks’, *Transactions of the Royal Historical Society* (5ed gyfres), 12 (1962), 141–55.
- ‘The Royal Household and the Welsh Lawbooks’, *Transactions of the Royal Historical Society* (5ed gyfres), 13 (1963), 163–76.
- *The Principality of Wales 1267–1967: A Study in Constitutional History* (Denbigh, 1969).
- ‘Hywel Dda and the Welsh Law-books’, yn Dafydd Jenkins (gol.), *Celtic Law Papers* (Brussels, 1973), tt. 135–60.
- ELIAS, Gwenno Angharad**, ‘Llyfr Cynog of Cyfraith Hywel and St Cynog of Brycheiniog’, *Cylchgrawn Hanes Cymru*, 23 (2006–07), 27–47.
- ‘Llyfr Cynyr ap Cadwgan’, Pamffledi Cyfraith Hywel (Aberystwyth, 2006).

— ‘Llawysgrif Peniarth 164 a Pharhad Cyfraith Hywel yn yr Oesoedd Canol Diweddar’, *Llên Cymru*, 33 (2010), 32–50.

ELLIS, T. P., *Welsh Tribal Law and Custom in the Middle Ages*, 2 gyfrol (Oxford, 1926).

— ‘Hywel Dda: Codifier’, *Trafodion Anrhydeddus Gymdeithas y Cymmrodorion*, 1926–27, 1–69.

— ‘Legal References, Terms and Conceptions in the “Mabinogion” ’, *Trafodion Anrhydeddus Gymdeithas y Cymmrodorion*, 1928, 85–148.

— ‘The Land in Ancient Welsh Law’, *Aberystwyth Studies: The Hywel Dda Millenary Volume*, 10 (1928), 65–102.

— ‘The Catholic Church in the Welsh Laws’, *Y Cymmrodor*, 42 (1931), 1–68.

EMANUEL, Hywel D., ‘Notes on the Use of Celtic Saints’ Festivals in Dating’, *Cylchgrawn Llyfrgell Genedlaethol Cymru*, 9 (1955–56), 110–12.

— ‘Blegywryd and the Welsh Laws’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 20 (1962–64), 256–60.

— ‘The Latin Texts of the Welsh Laws’, *Cylchgrawn Hanes Cymru*, Rhifyn Arbennig: Y Cyfreithiau Cymreig (1963), 25–32.

— (gol.), *The Latin Texts of the Welsh Laws* (Cardiff, 1967).

— ‘The Seven Keys of Wisdom: A Study in Christian Humanism’, *Studia Celtica*, 5 (1970), 36–47.

— ‘Llyfr Blegywryd a Llawysgrif Rawlinson 821’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 19 (1960–62), 23–8.

EVANS, D. Silvan (gol.), *Gwaith y Parchedig Evan Evans (Ieuan Brydydd Hir)* (Caernarfon, 1876).

EVANS, D. Simon (gol.), *Buched Dewi* (Caerdydd, 1965).

— *A Grammar of Middle Welsh*, adarg. (Dublin, 1970).

EVANS, J. Gwenogvryn, a **RHYS, John** (gol.), *The Text of the Book of Llan Dâv* (Oxford, 1893).

FIFE, J., ‘Legal Aspects of the Hunting-Scene in Pwyll’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 39 (1992), 71–9.

FLETCHER, I. F., ‘The Text of Latin Redaction A’, yn Dafydd Jenkins a Morfydd E. Owen (gol.), *The Welsh Law of Women* (Cardiff, 1980), tt. 147–59.

- *Latin Redaction A of the Law of Hywel*, Pamffledi Cyfraith Hywel (Aberystwyth, 1986).
- GRIFFITHS, Ralph A.**, ‘Gentlemen and Rebels in Later Medieval Cardiganshire’, *Ceredigion*, 5 (1964–67), 143–67.
- *The Principality of Wales in the Later Middle Ages: The Structure and Personnel of Government. 1. South Wales, 1277–1536* (Cardiff, 1972).
- GRUFFYDD, R. Geraint**, ‘Sylwadau ar Gywydd “Yr Adfail” gan Ddafydd ap Gwilym’, yn J. E. Caerwyn Williams (gol.), *Ysgrifau Beirniadol XI* (Dinbych, 1979), tt. 109–15.
- HAMP, Eric P.**, ‘The Allophones of Medieval Welsh /x/ and /u/’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 16 (1954–56), 284–5.
- HAMP, Eric P.**, a **FORD, Patrick K.**, ‘Welsh *asswynaw* and Celtic Legal Idiom’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 26 (1974–76), 147–60.
- HARRIES, Leslie** (gol.), *Gwaith Huw Cae Llwyd ac Eraill* (Caerdydd, 1953).
- HARRIS, Meinir E.**, ‘Dychwelyd at Gyfeiriadau, Termau a Chysyniadau Cyfreithiol yn y Mabinogi’, *Y Traethodydd*, 158 (2003), 17–39.
- ‘Compensation for Injury: A Point of Contact Between Early Welsh and Germanic Law?’, yn T. G. Watkin (gol.), *The Trial of Dic Penderyn and Other Essays*, Cymdeithas Hanes Cyfraith Cymru 2 (Caerdydd, 2002), tt. 39–76.
- *A Bibliography of the Welsh Law Manuscripts*, Pamffledi Cyfraith Hywel (Aberystwyth, 2006).
- HOWELLS, Donald**, ‘The Four Exclusive Possessions of a Man’, *Studia Celtica*, 8–9 (1973–74), 48–67.
- HUGHES, G. H.**, ‘Y Dwniaid’, *Trafodion Anrhydeddus Gymdeithas y Cymmrodorion*, 1941, 115–49.
- HUWS, Daniel**, ‘Leges Howelda at Canterbury’, *Cylchgrawn Llyfrgell Genedlaethol Cymru*, 19 (1975–76), 340–3.
- ‘Leges Howelda at Canterbury: A Further Note’, *Cylchgrawn Llyfrgell Genedlaethol Cymru*, 20 (1977–78), 95.
- ‘The Manuscripts’, yn T. M. Charles-Edwards, Morfydd E. Owen a D. B. Walters (gol.), *Lawyers and Laymen* (Cardiff, 1986), tt. 119–36.
- *Peniarth 28: Darluniau o Lyfr Cyfraith Hywel Dda* (Aberystwyth, 1988).
- ‘Llyfrau Cymraeg 1250–1400’, *Cylchgrawn Llyfrgell Genedlaethol Cymru*, 28 (1993–94), 1–21.

- ‘Yr Hen Risiart Langffordd’, yn Morfydd E. Owen a Brynley F. Roberts (gol.), *Beirdd a Thywysogion* (Caerdydd, 1996), tt. 302–25.
- ‘Descriptions of the Welsh Manuscripts’, yn T. M. Charles-Edwards, Morfydd E. Owen a Paul Russell (gol.), *The Welsh King and His Court* (Cardiff, 2000), tt. 415–24.
- *Medieval Welsh Manuscripts* (Cardiff, 2000).
- ‘The Manuscripts’, yn T. M. Charles-Edwards a Paul Russell (gol.), *Tair Colofn Cyfraith: The Three Columns of Law in Medieval Wales, Homicide, Theft and Fire* (Bangor, 2007), tt. 196–212.
- *A Repertory of Welsh Manuscripts and Scribes* (i ymddangos).
- IFANS, Dafydd**, *William Salesbury and the Welsh Laws*, Pamffledi Cyfraith Hywel (Aberystwyth, 1980).
- IFANS, Rhiannon** (gol.), *Gwaith Gruffudd Llwyd a’r Llygliwiaid Eraill* (Aberystwyth, 2000).
- JAMES, Christine**, ‘Llyfr Cyfraith o Ddyffryn Teifi: Disgrifiad o BL. Add. 22,356’, *Cylchgrawn Llyfrgell Genedlaethol Cymru*, 27 (1991–92), 383–404.
- ‘“Llywr Wybodau, Llên a Llyfrau”: Hopcyn ap Tomas a’r Traddodiad Llenyddol Cymraeg’, yn Hywel Teifi Edwards (gol.), *Cwm Tawe*, Cyfres y Cymoedd (Llandysul, 1993), tt. 4–44.
- ‘Tradition and Innovation in Some Later Medieval Welsh Lawbooks’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 40 (1993), 148–56.
- ‘*Ban wedy i dynny*: Medieval Welsh Law and Early Protestant Propaganda’, *Cambrian Medieval Celtic Studies*, 27 (1994), 61–86.
- ‘Ysgrifydd Anhysbys: Proffil Personol’, yn J. E. Caerwyn Williams (gol.), *Ysgrifau Beirniadol XXIII* (Dinbych, 1997), tt. 44–72.
- ‘Hopcyn ap Tomas a “Llyfrgell Genedlaethol” Ynysforgan’, *Trafodion Anrhydeddus Gymdeithas y Cymmrodorion 2006*, 13 (2007), 31–57.
- ‘Parhad, Pragmatiaeth, Propaganda: Llawysgrifau Cyfraith Hywel yn yr Oesoedd Canol Diweddar’, yn Geraint H. Jenkins (gol.), *Cof Cenedl XXII* (Llandysul, 2007), tt. 33–67.
- ‘Dafydd (Llwyd), Dosbarthwr: The Literary Culture of Some Cardiganshire Lawyers’, yn Noel S. B. Cox a Thomas Glyn Watkin (gol.), *Canmlwyddiant, Cyfraith a Chymreictod*, Cymdeithas Hanes Cyfraith Cymru, cyf. 11 (Bangor, [2013]), tt. 154–69.
- JENKINS, Dafydd**, ‘Deddfgrawn William Maurice’, *Cylchgrawn Llyfrgell Genedlaethol Cymru*, 2 (1941–42), 33–6.

- ‘Llawysgrif Goll Llanforda o Gyfreithiau Hywel Dda’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 14 (1951–52), 89–104.
- ‘Iorwerth ap Madog: Gŵr Cyfraith o’r Drydedd Ganrif ar Ddeg’, *Cylchgrawn Llyfrgell Genedlaethol Cymru*, 8 (1953–54), 164–70.
- adolygiad o Melville Richards (gol.), *Cyfreithiau Hywel Dda o Lawysgrif Coleg yr Iesu Rhydychen LVII* (Caerdydd, 1957), yn *Cylchgrawn Hanes Cymru*, 1 (1960–63), 106.
- ‘Iorwerth ap Madog a Hywel Dda’, *Lleufer*, 17 (1961), 17–23.
- ‘Legal and Comparative Aspects of the Welsh Laws’, *Cylchgrawn Hanes Cymru*, Rhifyn Arbennig: Y Cyfreithiau Cymreig (1963), 51–9.
- (gol.), *Llyfr Colan* (Caerdydd, 1963).
- ‘Nodiadau Cymysg: [1] distain; [2] nythod: nisi: llamysten; [3] cestyll: castra: lluestau’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 22 (1966–68), 127–9.
- ‘“Camsyniadau F.W. Maitland”: Y Genedl Alanas yng Nghyfraith Hywel’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 22 (1966–68), 228–36.
- ‘A Lawyer Looks at Welsh Land Law’, *Trafodion Anrhydeddus Gymdeithas y Cymmrodorion*, 1967, 220–46.
- ‘The Black Book of Chirk: A Note’, *Cylchgrawn Llyfrgell Genedlaethol Cymru*, 15 (1967–68), 104–6.
- ‘Ysgar Mewn Cyfraith a Chrefydd’, *Y Traethodydd*, 125 (1970), 35–47.
- *Cyfraith Hywel: Rhagarweiniad i Gyfraith Gynhenid Cymru’r Oesau Canol* (Llandysul, 1970).
- ‘Nodiadau Amrywiol: [1] Gwad cyn dedfryd’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 25 (1972–74), 112–18.
- (gol.), *Damweiniau Colan* (Aberystwyth, 1973).
- (gol.), *Celtic Law Papers Introductory to Welsh Medieval Law and Government*, Studies Presented to the International Commission for the History of Representative and Parliamentary Institutions 42 (Brussels, 1973).
- ‘Law and Government in Wales Before the Act of Union’, yn Dafydd Jenkins (gol.), *Celtic Law Papers* (Brussels, 1973), tt. 23–48.
- ‘A Family of Medieval Welsh Lawyers’, yn Dafydd Jenkins (gol.), *Celtic Law Papers* (Brussels, 1973), tt. 121–33.
- ‘llydyn: hych’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 25 (1972–74), 117–18.

- ‘Kings, Lords, and Princes: The Nomenclature of Authority in Thirteenth-Century Wales’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 26 (1974–76), 451–62.
- ‘Cynghellor and Chancellor’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 27 (1976–78), 115–18.
- ‘abaty, albate, a; badaeth’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 27 (1976–78), 216–21.
- ‘The Significance of the Law of Hywel’, *Trafodion Anrhydeddus Gymdeithas y Cymmrodorion*, 1977, 54–76.
- *Hywel Dda a’r Gwŷr Cyfraith: Darlith Agoriadol* (Aberystwyth, 1977).
- ‘Property Interests in the Classical Welsh Law of Women’, yn Dafydd Jenkins a Morfydd E. Owen (gol.), *The Welsh Law of Women* (Cardiff, 1980), tt. 69–92.
- ‘The “Cyfnerth” Text’, yn Dafydd Jenkins a Morfydd E. Owen (gol.), *The Welsh Law of Women* (Cardiff, 1980), tt. 132–45.
- *The Laws of Hywel Dda: Law Texts from Medieval Wales* (Llandysul, 1986).
- *Agricultural Co-operation in Welsh Medieval Law* (Cardiff, 1982).
- ‘Pencerdd a Bardd Teulu’, yn J. E. Caerwyn Williams (gol.), *Ysgrifau Beirniadol XIV* (Dinbych, 1988), tt. 19–44.
- *Hunting and Husbandry in Medieval Welsh Law*, Darlith Hallstatt 1993 (Machynlleth, 1993).
- ‘Ail Olwg ar Lawysgrif Colan’, yn Tegwyn Jones ac E. B. Fryde (gol.), *Ysgrifau a Cherddi Cyflwynedig i Daniel Huws* (Aberystwyth, 1994), tt. 63–78.
- ‘The Horse in the Welsh Law Texts’ yn Sioned Davies a Nerys Ann Jones (gol.), *The Horse in Celtic Culture: Medieval Welsh Perspectives* (Cardiff, 1997), 64–81.
- ‘Excursus: The Lawbooks and their Relation’, yn T. M. Charles-Edwards, Morfydd E. Owen a Paul Russell (gol.), *The Welsh King and His Court* (Cardiff, 2000), tt 10–14.
- ‘Prolegomena to the Welsh Laws of Court’, yn T. M. Charles-Edwards, Morfydd E. Owen a Paul Russell (gol.), *The Welsh King and His Court* (Cardiff, 2000), tt. 15–28.
- ‘Bardd Teulu and Pencerdd’, yn T. M. Charles-Edwards, Morfydd E. Owen a Paul Russell (gol.), *The Welsh King and His Court* (Cardiff, 2000), tt. 142–66.
- ‘Hawk and Hound: Hunting in the Laws of Court’, yn T. M. Charles-Edwards, Morfydd E. Owen a Paul Russell (gol.), *The Welsh King and His Court* (Cardiff, 2000), tt. 255–80.
- ‘A Second Look at Welsh Land Law’, *Trafodion Anrhydeddus Gymdeithas y Cymmrodorion*, 2001, 13–93.

- ‘Crime and Tort and the Three Columns of Law’, yn T. M. Charles-Edwards a Paul Russell (gol.), *Tair Colofn Cyfraith: The Three Columns of Law in Medieval Wales, Homicide, Theft and Fire* (Bangor, 2007), tt. 1–25.
- *Conspectus of the Manuscripts of the Cyfnerth Redaction*, Texts and Studies in Medieval Welsh Law I (Cambridge, 2010).
- JENKINS, Dafydd**, ac **ANNERS, E.**, ‘A Swedish Borrowing from Welsh Medieval Law?’, *Cylchgrawn Hanes Cymru*, 1 (1960–63), 325–33.
- JENKINS, Dafydd**, ac **OWEN, Morfydd E.** (gol.), *The Welsh Law of Women* (Cardiff, 1980).
- ‘Welsh Law in Carmarthenshire’, *The Carmarthenshire Antiquary*, 18 (1982), 17–25.
- JENKINS, M. Gwyn**, ‘Rhifo Carennnydd yng Nghyfreithiau Rhufain, yr Eglwys, a Chymru’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 20 (1962–64), 348–72.
- JENKINS, R. T.**, a **RAMAGE Helen M.**, *A History of the Honourable Society of Cymmrodorion and of the Gwyneddigion and Cymreigyddion Societies (1751–1951)*, *Y Cymmrodor*, 50 (London, 1951).
- JOHNSTON, Dafydd** (gol.), *Gwaith Llywelyn Goch ap Meurig Hen* (Aberystwyth, 1998).
- *Gwaith Lewys Glyn Cothi* (Caerdydd, 1995).
- JONES, E. R.**, ‘Cymraeg Môn a Chymraeg Godre Ceredigion Ochr yn Ochr’, *Y Geninen*, 32 (1914), 138–41.
- JONES, Griffith Hartwell**, *Celtic Britain and the Pilgrim Movement*, *Y Cymmrodor*, 23 (London, 1912).
- JONES, G. R. J.**, ‘*Llys and Maerdref*’, yn T. M. Charles-Edwards, Morfydd E. Owen a Paul Russell (gol.), *The Welsh King and His Court* (Cardiff, 2000), tt. 296–318.
- JONES, Owen** (‘Owain Myfyr’), **WILLIAMS, Edward** (‘Iolo Morganwg’) a **OWEN [PUGHE], William** (gol.), *The Myvyrian Archaiology of Wales*, 3 cyfrol (London, 1801–07).
- JONES, Thomas** (gol.), *Brut y Tywysogyon: Peniarth MS. 20* (Caerdydd, 1941).
- *Brut y Tywysogyon or The Chronicle of the Princes: Peniarth MS. 20 Version* (Cardiff, 1952).
- JONES, T. Gwynn**, ‘Social Life as Reflected in the Laws of Hywel Dda’, *Aberystwyth Studies: The Hywel Dda Millenary Volume*, 10 (1928), 103–28.
- JONES PIERCE, T.**, ‘The Law of Wales— The Kindred and the Bloodfeud’, yn J. Beverley Smith (gol.), *Medieval Welsh Society: Selected Essays by T. Jones Pierce* (Cardiff, 1972), tt. 289–308.

- ‘The Law of Wales – The Last Phase’, yn J. Beverley Smith (gol.), *Medieval Welsh Society: Selected Essays by T. Jones Pierce* (Cardiff, 1972), tt. 369–89.
- ‘Social and Historical Aspects of the Welsh Laws’ yn J. Beverley Smith (gol.), *Medieval Welsh Society: Selected Essays by T. Jones Pierce* (Cardiff, 1972), tt. 353–68.
- KIRBY, D. P.**, ‘Hywel Dda: Anglophil?’, *Cylchgrawn Hanes Cymru*, 8 (1976–77), 1–13.
- LEWIS, Henry**, ‘Darnau o’r Efengylau’, *Y Cymmrodor*, 31 (1921).
- *Chwedleu Seith Doethon Rufein* (Wrecsam, 1925).
- LEWIS, J. T.**, ‘Old Llanwenog’, *Welsh Gazette*, 31 Mawrth 1960, 6.
- LEWIS, Timothy** (gol.), *The Laws of Hywel Dda: A Facsimile Reprint of Llanstephan MS 116 in the National Library of Wales* (London, 1912).
- *A Glossary of Medieval Welsh Law* (Manchester, 1913).
- ‘A Bibliography of the Laws of Hywel Dda’, *Aberystwyth Studies: The Hywel Dda Millenary Volume*, 10 (1928), 151–82.
- LHUYD, Edward**, *Archaeologia Britannica* (Oxford, 1707).
- LINNARD, William**, *Trees in the Law of Hywel*, Pamffledi Cyfraith Hywel (Aberystwyth, 1979).
- ‘Coed Cadw’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 27 (1976–78), 558–9.
- ‘Beech and the Lawbooks’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 28 (1978–80), 605–7.
- ‘The Nine Huntings: A Re-Examination of Y Naw Helwriaeth’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 31 (1984), 119–32.
- LYNCH, Peredur I.**, ‘Court Poetry, Power and Politics’, yn T. M. Charles-Edwards, Morfydd E. Owen a Paul Russell (gol.), *The Welsh King and His Court* (Cardiff, 2000), tt. 167–90.
- LLOYD, J. E.**, *A History of Wales*, 2 gyfrol, arg. newydd (London, 1912).
- ‘Hywel Dda: The Historical Setting’, *Aberystwyth Studies: The Hywel Dda Millenary Volume*, 10 (1928), 1–4.
- *Hywel Dda: pen a moliant yr holl vrytanyeit* (Caerdydd, 1928).
- LLOYD, Nesta** ac **OWEN, Morfydd E.**, *Drych yr Oesoedd Canol* (Caerdydd, 1986).
- MAC CANA, Prionsias**, ‘Elfennau Cyn-Gristnogol yn y Cyfreithiau’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 23 (1968–70), 316–20.

- McALL, Christopher**, ‘The Normal Paradigms of a Woman’s Life in the Irish and Welsh Texts’, yn Dafydd Jenkins a Morfydd E. Owen (gol.), *The Welsh Law of Women* (Cardiff, 1980), tt. 7–22.
- MAITLAND, F. W.**, ‘The Laws of Wales – The Kindred and the Blood Feud’, yn H. A. L. Fisher (gol.), *The Collected Papers of F. W. Maitland* (Cambridge, 1911), tt. 202–29.
- ‘The Tribal System in Wales’, yn H. A. L. Fisher (gol.), *The Collected Papers of F. W. Maitland* (Cambridge, 1911), tt. 1–10.
- MEYRICK, Samuel Rush**, *The History and Antiquities of the County of Cardigan* (London, 1808).
- MORGAN, T. J.**, *Y Treigladau a’u Cystrawen* (Caerdydd, 1952).
- MORRIS, J.**, ‘St. Gwenog: Her Church and her Well’, *Transactions of the Cardiganshire Antiquarian Society*, 1:3 (1913), 1–4.
- MORRIS-JONES, John**, *A Welsh Grammar* (Oxford, 1913).
- MORRIS-JONES, John**, a **RHYS, John** (gol.), *The Elucidarium and Other Tracts in Welsh from Llyvyr Agkyr Llandewivrevi* (Oxford, 1894).
- OLSON, Katherine K.**, ‘Ar ffordd Pedr a Phawl: Welsh Pilgrimage and Travel to Rome, c.1200–1530’, *Cylchgrawn Hanes Cymru*, 24 (2008–09), 1–40.
- OWEN, Aneurin** (gol.), *Ancient Laws and Institutes of Wales*, 2 gyfrol (London, 1841).
- OWEN, Morfydd E.**, ‘Llawysgrif Gyfreithiol Goll’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 22 (1966–68), 338–43.
- ‘Cynllwyn a Dynyorn’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 22 (1966–68), 346–50.
- ‘Y Trioedd Arbennig’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 24 (1970–72), 434–50.
- ‘Y Cyfreithiau (1) – Natur y Testunau’, yn Geraint Bowen (gol.), *Y Traddodiad Rhyddiaith yn yr Oesau Canol* (Llandysul, 1974), tt. 196–218.
- ‘Y Cyfreithiau (2) – Ansawdd y Rhyddiaith’, yn Geraint Bowen (gol.), *Y Traddodiad Rhyddiaith yn yr Oesau Canol* (Llandysul, 1974), tt. 220–44.
- ‘Shame and Reparation: Women’s Place in the Kin’, yn Dafydd Jenkins a Morfydd E. Owen (gol.), *The Welsh Law of Women* (Cardiff, 1980), tt. 40–68.
- ‘The “Cyfnerth” Text’, yn T. M. Charles-Edwards, Morfydd E. Owen a D. B. Walters (gol.), *Lawyers and Laymen* (Cardiff, 1986), tt. 179–200.
- ‘Gwŷr Dysg yr Oesoedd Canol’, yn J. E. Caerwyn Williams (gol.), *Ysgrifau Beirniadol XVII* (Dinbych, 1990), tt. 42–62.

- ‘Functional Prose: Religion, Science, Grammar, Law’, yn A. O. H. Jarman a Gwilym Rees Hughes (gol.), *A Guide to Welsh Literature Vol. 1* (Cardiff, 1992), tt. 248–276.
  - ‘Bwrlwm Llys Dinefwr: Brenin, Bardd a Meddyg’, *The Carmarthenshire Antiquary*, 32 (1996), 5–15.
  - ‘Medics and Medicine’, yn T. M. Charles-Edwards, Morfydd E. Owen a Paul Russell (gol.), *The Welsh King and His Court* (Cardiff, 2000), tt. 116–41.
  - ‘Royal Propaganda: Stories from the Law-Texts’, yn T. M. Charles-Edwards, Morfydd E. Owen a Paul Russell (gol.), *The Welsh King and His Court* (Cardiff, 2000), tt. 224–54.
  - ‘The Laws of Court from Cyfnerth’, yn T. M. Charles-Edwards, Morfydd E. Owen a Paul Russell (gol.), *The Welsh King and His Court* (Cardiff, 2000), tt. 425–77.
  - ‘*Tân*: The Welsh Law of Arson and Negligent Burning’, yn T. M. Charles-Edwards a Paul Russell (gol.), *Tair Colofn Cyfraith: The Three Columns of Law in Medieval Wales, Homicide, Theft and Fire* (Bangor, 2007), tt. 131–45.
  - ‘The *Excerpta de Libris Romanorum et Francorum* and Welsh Law’, yn T. M. Charles-Edwards a Paul Russell (gol.), *Tair Colofn Cyfraith: The Three Columns of Law in Medieval Wales, Homicide, Theft and Fire* (Bangor, 2007), tt. 171–95.
  - ‘Cyfnerth Manuscript X’, yn T. M. Charles-Edwards a Paul Russell (gol.), *Tair Colofn Cyfraith: The Three Columns of Law in Medieval Wales, Homicide, Theft and Fire* (Bangor, 2007), tt. 238–57.
- OWEN, Morfydd E., a JENKINS, Dafydd**, ‘Gwilym Was Da’, *Cylchgrawn Llyfrgell Genedlaethol Cymru*, 21 (1979–80), 429.
- PARRY-WILLIAMS, T. H.**, ‘The Language of the Laws of Hywel Dda’, *Aberystwyth Studies: The Hywel Dda Millenary Volume*, 10 (1928), 129–50.
- PATTERSON, Nerys W.**, ‘Honour and Shame in Medieval Welsh Society: A Study of the Role of Burlesque in the Welsh Laws’, *Studia Celtica*, 16/17 (1981–82), 73–103.
- PEATE, IORWERTH C.**, *The Welsh House* (Liverpool, 1944).
- PHILLIPS, J. R. S.**, *The Justices of the Peace in Wales and Monmouthshire 1541–1689* (Cardiff, 1975).
- PHILLIPS, Manon**, ‘*Defod a Moes y Llys*’, yn T. M. Charles-Edwards, Morfydd E. Owen a Paul Russell (gol.), *The Welsh King and His Court* (Cardiff, 2000), tt. 347–61.
- PLUMMER, Charles**, ‘On the Colophons and Marginalia of the Irish Scribes’, *Proceedings of the British Academy*, 12 (1926), 11–42.
- POWELL, J. Enoch**, ‘The Trinity College Manuscript of Hywel Dda’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 8 (1935–37), 120–4.

- ‘Floating Sections in the Law of Hywel’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 9 (1937–39), 27–34.
- PRYCE, Huw**, ‘The Prologues to the Welsh Lawbooks’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 33 (1986), 151–82.
- ‘Duw yn Lle Mach: Briduw yng Nghyfraith Hywel’, yn T. M. Charles-Edwards, Morfydd E. Owen a D. B. Walters (gol.), *Lawyers and Laymen* (Cardiff, 1986), tt. 47–71.
- *Native Law and the Church in Medieval Wales* (Oxford, 1993).
- ‘Yr Eglwys a’r Gyfraith yng Nghymru’r Oesoedd Canol’, yn Geraint H. Jenkins (gol.), *Cof Cenedl X* (Llandysul, 1995), tt. 1–30.
- ‘The Context and Purpose of the Earliest Welsh Lawbooks’, *Cambrian Medieval Celtic Studies*, 39 (2000), 39–63.
- ‘Lawbooks and Literacy in Medieval Wales’, *Speculum*, 75 (2000), 29–67.
- ‘The Household Priest (*Offeiriad Teulu*)’, yn T. M. Charles-Edwards, Morfydd E. Owen a Paul Russell (gol.), *The Welsh King and His Court* (Cardiff, 2000), tt. 82–93.
- PUGHE, William Owen**, ‘A Catalogue of the Myvyrian MSS belonging to the Cymmrodorion’, *Transactions of the [Second] Cymmrodorion*, 1 (1822), 177–222.
- REES, Eiluned**, a **WALTERS, Gwyn**, ‘The Dispersion of the Manuscripts of Edward Lhuyd’, *Cylchgrawn Hanes Cymru*, 7 (1974–75), 148–78.
- RICHARDS, Melville** (gol.), *The Laws of Hywel Dda*, (Lerpwl, 1954).
- (gol.), *Cyfreithiau Hywel Dda yn ôl Llawysgrif Coleg yr Iesu LVII*, ail arg. (Caerdydd, 1990).
- ROBERTS, Brynley F.**, ‘Edward Lhuyd’s Debts’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 26 (1974–76), 353–9.
- ‘Pen Penwaedd a Phentir Gafran’, *Llên Cymru*, 13 (1980–81), 278–81.
- ROBERTS, Glyn**, ‘Wales and England: Antipathy and Sympathy, 1282–1485’, *Cylchgrawn Hanes Cymru*, 1 (1960–63), 375–96.
- ROBERTS, Sara Elin**, ‘Legal Practice in Fifteenth-Century Brycheiniog’, *Studia Celtica*, 35 (2001), 307–23.
- ‘Creu Trefn o Anhrefn: Gwaith Copiydd Testun Cyfreithiol’, *Cylchgrawn Llyfrgell Genedlaethol Cymru*, 32 (2001–02), 397–420.
- ‘Addysg Broffesiynol yng Nghymru yn yr Oesoedd Canol: Y Beirdd a’r Cyfreithwyr’, *Llên Cymru*, 26 (2003), 1–17.

- ‘Tri Dygyngoll Cenedl: The Development of a Triad’, *Studia Celtica*, 37 (2003), 163–82.
  - ‘Plaints in Welsh Medieval Law’, *Journal of Celtic Studies*, 4 (2004), 219–61.
  - (gol.), *The Legal Triads of Medieval Wales* (Cardiff, 2007).
  - ‘Law Texts and Their Sources in Medieval Wales: The Case of *H* and Tails of Other Legal Manuscripts’, *Cylchgrawn Hanes Cymru*, 24 (2008–09), 41–59.
  - (gol.), *Llawysgrif Pomffred: An Edition and Study of Peniarth MS 259B* (Leiden, 2011).
- ROBERTS, Thomas**, a **WILLIAMS, Ifor** (gol.), *The Poetical Works of Dafydd Nanmor* (Cardiff, 1923).
- RUSSELL, Paul**, ‘The Etymology of Affaith “Abetment”’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 38 (1991), 104–10.
- ‘Scribal (In)Competence in Thirteenth-Century North Wales: The Orthography of the Black Book of Chirk (Peniarth MS. 29)’, *Cylchgrawn Llyfrgell Genedlaethol Cymru*, 29 (1995–96), 129–76.
  - ‘*Swydd, Swyddog, Swyddwr*: Office, Officer and Official’, yn T. M. Charles-Edwards, Morfydd E. Owen a Paul Russell (gol.), *The Welsh King and His Court* (Cardiff, 2000), tt. 281–95.
  - ‘The Laws of Court from Latin B’, yn T. M. Charles-Edwards, Morfydd E. Owen a Paul Russell (gol.), *The Welsh King and His Court* (Cardiff, 2000), tt. 478–526.
  - ‘*Canu i Swyddogion Llys y Brenin*’, yn T. M. Charles-Edwards, Morfydd E. Owen a Paul Russell (gol.), *The Welsh King and His Court* (Cardiff, 2000), tt. 552–60.
  - ‘The Arrangement and Development of the Three Columns Tractate’, yn T. M. Charles-Edwards a Paul Russell (gol.), *Tair Colofn Cyfraith: The Three Columns of Law in Medieval Wales, Homicide, Theft and Fire* (Bangor, 2007), tt. 60–91.
  - ‘*Y Naw Affaith: Aiding and Abetting in Welsh Law*’, yn T. M. Charles-Edwards a Paul Russell (gol.), *Tair Colofn Cyfraith: The Three Columns of Law in Medieval Wales, Homicide, Theft and Fire* (Bangor, 2007), tt. 146–70.
  - ‘Latin D’, yn T. M. Charles-Edwards a Paul Russell (gol.), *Tair Colofn Cyfraith: The Three Columns of Law in Medieval Wales, Homicide, Theft and Fire* (Bangor, 2007), tt. 213–37.
  - (gol.), *Welsh Law in Medieval Anglesey. British Library, Harleian MS 1796 (Latin C), Texts and Studies in Medieval Welsh Law II* (Cambridge, 2011).
- RHŶS, John**, ‘Blegywryd’s Hexameters’, *Y Cymmrodor*, 18 (1905), 115–18.

SHERINGHAM, J. G. T., ‘Bullocks with Horns as Long as Their Ears’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 29 (1981–82), 691–708.

SMITH, J. Beverley, ‘Einion Offeiriad’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 20 (1962–64), 339–47.

— ‘Cydfodau o’r Bymthegfed Ganrif’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 21 (1964–66), 309–24.

— ‘Crown and Community in the Principality of North Wales in the Reign of Henry Tudor’, *Cylchgrawn Hanes Cymru*, 3 (1966–67), tt. 145–71.

— ‘Cydfodau o’r Bymthegfed Ganrif: Testunau Ychwanegol’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 25 (1972–74), 128–34.

— ‘Gwleidyddiaeth a Diwylliant Cenedl’, *Efrydiau Athronyddol*, 38 (1975), 55–72.

— ‘*Ynad Llys, Brawdwr Llys, Iudex Curie*’, yn T. M. Charles-Edwards, Morfydd E. Owen a Paul Russell (gol.), *The Welsh King and His Court* (Cardiff, 2000), tt. 94–115.

— ‘Judgment Under the Law of Wales’, *Studia Celtica*, 39 (2005), 63–103.

SMITH, Llinos Beverley, ‘The Statute of Wales, 1284’, *Cylchgrawn Hanes Cymru*, 10 (1980–81), 127–54.

— ‘“Cannwyll Dibwyll a Dosbarth”: Gwŷr Cyfraith Ceredigion yn yr Oesoedd Canol Diweddar’, *Ceredigion*, 10 (1986), 229–53.

— ‘A Contribution to the History of “Galanas” in Late-Medieval Wales’, *Studia Celtica*, 43 (2009), 87–94.

STACEY, Robin Chapman, *The Road to Judgment: From Custom to Court in Medieval Ireland and Wales* (Philadelphia, 1994).

— ‘King, Queen and *Edling* in the Laws of Court’, yn T. M. Charles-Edwards, Morfydd E. Owen a Paul Russell (gol.), *The Welsh King and His Court* (Cardiff, 2000), tt. 29–62.

— ‘Clothes Talk from Medieval Wales’, yn T. M. Charles-Edwards, Morfydd E. Owen a Paul Russell (gol.), *The Welsh King and His Court* (Cardiff, 2000), tt. 338–46.

— ‘Divorce, Medieval Welsh Style’, *Speculum*, 77 (2002), 1107–27.

— ‘Learning to Plead in Medieval Welsh Law’, *Studia Celtica*, 38 (2004), 107–24.

STEPHENSON, David., ‘The Laws of Court: Past Reality or Present Ideal?’, yn T. M. Charles-Edwards, Morfydd E. Owen a Paul Russell (gol.), *The Welsh King and His Court* (Cardiff, 2000), tt. 400–14.

THOMAS, Peter Wynn, ‘Middle Welsh Dialects: Problems and Perspectives’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 40 (1993), 17–50.

- ‘(-th-): Tystiolaeth Beirdd y Tywysogion a’r Uchelwyr’, *Dwned*, 15 (2009), 11–32.
- THORNTON, D. E.**, ‘The Death of Hywel Dda: A Note’, *Cylchgrawn Hanes Cymru*, 20 (2000–01), 743–49.
- VENDRYES, J.**, ‘Saint David L’Aquatique’, *Études Celtiques*, 7 (1955–56), 340–7.
- WADE-EVANS, A. W.** (gol.), *Welsh Medieval Law* (Oxford, 1909).
- ‘Peniarth MS. 37’, *Y Cymmrodor*, 17 (1903), 129–63.
- WALTERS, D. B.**, ‘The European Legal Context of the Welsh Law of Matrimonial Property’, yn Dafydd Jenkins a Morfydd E. Owen (gol.), *The Welsh Law of Women* (Cardiff, 1980), tt. 115–31.
- ‘The General Features of Archaic European Suretyship’, yn T. M. Charles-Edwards, Morfydd E. Owen a D. B. Walters (gol.), *Lawyers and Laymen* (Cardiff, 1986), tt. 92–116.
- ‘Comparative Aspects of the Tractates on the Laws of Court’, yn T. M. Charles-Edwards, Morfydd E. Owen a Paul Russell (gol.), *The Welsh King and His Court* (Cardiff, 2000), tt. 382–99.
- WASSERSCHLEBEN, Hermann** (gol.), *De Irische Kanonensammlung* (Leipzig, 1885).
- WATKIN, Thomas Glyn**, *The Legal History of Wales* (Cardiff, 2007).
- ‘Legal Cultures in Mediaeval Wales’, yn T. G. Watkin (gol.), *Legal Wales: Its Past, Its Future*, Cymdeithas Hanes Cyfraith Cymru 1 (Cardiff, 2001), tt. 21–39.
- WATKINS, T. Arwyn**, ‘Cyfnewidiadau Seinegol sy’n Gysylltiedig â’r “Acen” Gymraeg’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 26 (1974–76), 399–405.
- WILIAM, Aled Rhys**, ‘Y Deddfgronau Cymraeg’, *Cylchgrawn Llyfrgell Genedlaethol Cymru*, 8 (1953–54), 97–103.
- (gol.), *Llyfr Iorwerth* (Caerdydd, 1960).
- ‘Restoration of the Book of Cynog’, *Cylchgrawn Llyfrgell Genedlaethol Cymru*, 25 (1987–88), 245–56.
- ‘The Welsh Texts of the Laws’, *Cylchgrawn Hanes Cymru*, Rhifyn Arbennig: Y Cyfreithiau Cymreig (1963), 19–23.
- ‘Llyfr Cynghawsedd’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 35 (1988), 73–85.
- (gol.), *Llyfr Cynog*, Pamffledi Cyfraith Hywel (Aberystwyth, 1990).
- WILLIAMS, Glanmor**, *The Welsh Church from Conquest to Reformation* (Cardiff, 1962).

— ‘The Collegiate Church of Llanddewibrefi’, *Ceredigion*, 4 (1963), 336–50.

WILLIAMS, H. M., ‘The Dialects of Cardiganshire’, *Transactions of the Cardiganshire Antiquarian Society*, 1 (1911), 45–7.

WILLIAMS, Ifor, ‘costawg’, *Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd*, 11 (1941–44), 81–2.

— adolygiad o Timothy Lewis, *The Laws of Hywel Dda: A Facsimile Reprint of Llanstephan 116, yn Y Beirniad*, 3 (1913), 212–14.

— (gol.), *Chwedleu Odo* (Caerdydd, 1957).

— (gol.), *Canu Aneirin*, ail arg. (Caerdydd, 1961).

— (gol.), *Pedeir Keinc y Mabinogi*, adarg. (Caerdydd, 1964).

WILLIAMS, Stephen J., a **POWELL, J. Enoch** (gol.), *Llyfr Blegywryd* (Caerdydd, 1942).

WILLIAMS, W. Ogwen, ‘Some Notes on Tudor Cardiganshire’, *Ceredigion*, 6 (1969), 137–50.

WOTTON, William, a **WILLIAMS, Moses** (gol.), *Cyfreithjeu Hywel Dda ac Ereill seu Leges Wallicae Ecclesiasticae & Civiles Hoeli Boni Et Alconium Wallicae Principium* (London, 1730).

GWEITHIAU CYFEIRIADOL

Y Bywgraffiadur Cymreig hyd 1940 (Llundain, 1953); gw. hefyd y fersiwn ar-lein, ‘Y Bywgraffiadur Ar-lein’ (<http://yba.llgc.org.uk/cy/index.html>).

Calendar of Chancery Rolls, Various. A.D. 1277–1326 (London, 1912).

J. Gwenogvryn Evans, *Historical Manuscripts Commission: Report on Manuscripts in the Welsh Language*, 2 gyfrol (London, 1898–1910).

Geiriadur Prifysgol Cymru, 4 cyfrol (Caerdydd, 1950–2002); ail argraffiad, 2003–.

The Statutes of the Realm, cyf. 1 (1101–1376/7), arg. newydd (London, 1963).

GWEFAN

www.cyfraith-hywel.org.uk.

BYRFODDAU LLYFRYDDOL

BL	British Library
AL	Aneurin Owen (gol.), <i>Ancient Laws and Institutes of Wales</i> (London, 1841)
AS	<i>Aberystwyth Studies</i>
BBGC	<i>Bwletin y Bwrdd Gwybodau Celtaidd</i>
CHC	<i>Cylchgrawn Hanes Cymru</i>
CLP	Dafydd Jenkins (gol.), <i>Celtic Law Papers</i> (Brussels, 1973)
CLIGC	<i>Cylchgrawn Llyfrgell Genedlaethol Cymru</i>
DamC	Dafydd Jenkins (gol.), <i>Damweiniau Colan</i> (Aberystwyth, 1973)
DC	‘The Dimetian Code’ (yn <i>AL</i> , cyf. i)
GC	‘The Gwentian Code’ (yn <i>AL</i> , cyf. i)
GMW	D. Simon Evans, <i>A Grammar of Middle Welsh</i> , adarg. (Dublin, 1970)
GPC	<i>Geiriadur Prifysgol Cymru</i> , 4 cyfrol (Caerdydd, 1950–2002); ail argraffiad, 2003–
Lat. A, B etc.	Y testunau Lladin yn <i>LTWL</i>
LTWL	Hywel D. Emanuel (gol.), <i>The Latin Texts of the Welsh Laws</i> (Cardiff, 1967)
LlBleg	Stephen J. Williams a J. Enoch Powell (gol.), <i>Cyfreithiau Hywel Dda yn ôl Llyfr Blegywryd</i> , ail arg. (Caerdydd, 1961)
LlCol	Dafydd Jenkins (gol.), <i>Llyfr Colan</i> (Caerdydd, 1963)
LlGC	Llyfrgell Genedlaethol Cymru
LlIor	Aled Rhys Wiliam (gol.), <i>Llyfr Iorwerth</i> (Caerdydd, 1960)
LlPom	Sarah Elin Roberts (gol.), <i>Llawysgrif Pomffred</i> (Leiden, 2011)
RMWL	J. Gwenogvryn Evans, <i>Historical Manuscripts Commission: Report on Manuscripts in the Welsh Language</i> , 2 gyfrol (London, 1898–1910)
SC	<i>Studia Celtica</i>
TAGC	<i>Trafodion Anrhydeddus Gymdeithas y Cymmrodorion</i>

- TC* T. J. Morgan, *Y Treigladau a'u Cystrawen* (Caerdydd, 1952)
- TRHS* (v) *Transactions of the Royal Historical Society* (5ed gyfres)
- TYP* Rachel Bromwich (gol.), *Trioedd Ynys Prydein*, ail arg. (Caerdydd, 1978)
- VC* 'The Venedotian Code' (yn *AL*, cyf. i)
- WLW* Dafydd Jenkins a Morfydd E. Owen (gol.), *The Welsh Law of Women* (Cardiff, 1980)
- WML* A. W. Wade-Evans (gol.), *Welsh Medieval Law* (Oxford, 1909)

BYRFODDAU CYFFREDINOL

adarg.	adargraffiad	gen.	genidol
adf.	adferf	gofyn.	gofynnol
amherff.	amherffraith	gorberff.	gorberffraith
amhers.	amhersonol	gorch.	gorchmynnol
amr.	amrywiad	gorff.	gorffennol
ann.	annibynnol	gw.	gweler
ans.	ansoddair	gwr.	gwrywaidd
ardd.	arddodiad	gwrth.	gwrthrychol
arg.	argraffiad	llsgr., llsgrau	llawysgrif(au)
ateg.	ategol	lluos.	lluosog
be.	berfenw	mewn.	mewnol
ben.	benywaidd	myn.	mynegol
cf.	cymharer	neg.	negyddol
cyf.	cyfrol	perff.	perffaith
cyfd	cyfieithiad	perth.	perthynol
cys.	cysylltair	pres.	presennol
dang.	dangosol	rhag.	rhagenw
dib.	dibynnol	t., tt.	tudalen(nau)
dyf.	dyfodol	traeth.	traethiadol
ebych.	ebychiad	un.	unigol
ff.	ffolio		